

niku in na Bistrici na Krajnskem *) za dobro jeklo in železo.

(Častno omenjeni so bili:) Jurigrof Andrassy iz Dernö na Ogerskim za sirovo železo, — fužine grofa Bucquoi-ta v Kaliču na Českim za železo, — fužine Bertolda Fišer-ja iz Traisen v spod. Austrii za vlito jeklo, — rudarije kneza Fürstenberga na Českim za železo, — Friderik Kochmeister, tergovec in rudar v Peštu, za nikelno in kobaltno rudo, — rudarsko društvo v Vordernbergu na Štajarskim za železo, — Karl Šedl, fužinar v Wasserburgu in Frauenthalu poleg Lilienfelda v spod. Austrii za železni čvežen (drát), — Ervin grof Schönborn, rudar v Dlas-kovcu na Českim za granate, — J. F. Szumrak, kupec in rudar v Novisolu na Ogerskim, za kobaltno rudo, — Juri Volderauer, rudar v Solnogradu, za arsenikno rudo.

(Dalje sledí.)

Književni jezik nemški — in pa književni jezik slovanski.

Čeravno so poméni o vesoljno-slovanskim jeziku že clo stara reč, so se vunder ti pomeni po odvezi slovanskiga jezika njegove nekdanje sužnosti poslednji čas bolj oživili, in želje po njem so se jele glasnejši kot nek-daj razodevati. Narava pa nikjer skokoma ne napreduje, tako tudi v vednostih ne; od stopnje do stopnje grémo naprej. Zato tudi noben previden Slovan nikodár ne misli, da bojo Slovani že v kratkim edini jezik imeli, ker razpartija po samoljubnosti tega in uniga slovanskiga kolena se bo še le takrat prav začela, ko se bo mislilo, da ima edinost že gladko pot. Naj bojo Nemci veseli, da že imajo vesoljno-nemški (pangermanistični) jezik, zakaj, če bi ga že ne imeli, gotovo bi si ga dandanašnji ne napravili. Teško je, veliko glav pod en klobuk spraviti — in te težave nam bo tudi v osnovi vesoljno-slovanskiga jezika vsakdo gotovo poterdil, kterimu je resnica ljuba. Tudi Slovani niso angelji brez človeških slabost!

Kdor pa morebiti misli, da je v slovanskih narečjih že taka različnost, da že po sami ti bi teško bilo, vesoljno-slovanski književni jezik vstrojiti, temu hočemo po živih izglelih dokazati, da različnost med 14 do 16 slovanskimi narečji ni tako velika, kakor je med 505 narečij nemškiga jezika, in da tisto norčevanje, da en Slovan družiga clo ne razume, je skoz in skoz piškov oreh. Čujte, ki nemški književni jezik razumete: ali boste razumeli, kaj naslednji Nemci v različnih deželah govore **), ko vsi eno in ravno tisto pravijo, rekoč: Nemec okoli Hanovera pravi: Härt tau, et gunk ein Saegemann ut, tau saegen, — u Stari Marki okoli Magdeburga: Horch tau, et ging en Buer up't Feld tum Seen, — okoli Hamburka; Hört to, een Buhr güng ut, sien Saat to say'n, — u Meklenburgo-Schwerinskim: Häret to, sü, där gink en Sajer uut, to sajen, — okoli Brunšvika: Höret tau, süh, et gung en Saemann ut, to saien, — u Harcu: Härt zu, sät, es käng ä Sämann aus, zu säe, — okoli Paderborna: Höret to, sü, et chink'n Seimann ut, to seien, — med Lipskim in Durinskim: Hürt zu, säht, 's gung ä mal a Siämann aus, zu siän,

*) Po Dunajskih časnikih sta naš Javornik in Bistrica spet na Koroškem! Pa naj že premikujejo in postavljajo časniki našo deželo, kamor koli se jim zdi — nas le to veselí, da je bila Zois-ova železnina in jeklina tudi na Angleškem počastena, kjer železo dobro poznajo. Vred.

**) Iz zemljopisa K. Vladislava Sapa del II. zvezek 1. stran 46. — po M. Majerjevih »pravilih«. Vred.

— u Voigtlandu: Horcht auf, un lässt euch so ge, a mäl ging a Bauernaus, zen sä'n, — u Saso-Me-ninkah: Hört zu, sich, es gieng ä Sämohos, zu sää, — okoli Ansbaha: Härt zu, sich; es gieng ä Soama aufs Soa aus, — okoli Kassela: Hehrt zu, sich, es gink en Sehmann us, ze sehen, — okoli Trejse u Kurheskim: Hört zu, secht, ess gung en Saemann aus, ze säe, — okoli Kolina pri Renu: Kikk, et jing ä Ziemann us, zu zien, — okoli Bonna: Hört zo, süch, et ging ene Säer eruus, zo säen, — na pogorji Eiseli: Gett ägt, seet, et geng ämal enne Säemann us, äm zo säen, — okoli Zweibruka: Horcht zu, 's isch e mal e Bauer 'naus ins Feld gang, vor ze säe, — okoli Špeira: Hört e mal zu, seht, 's isch e Saemann nausgange säe, — u Allgavi blizo Füssen in Nesselwanga: Hearded zue, lueg, 's ischt a Säema aus'gange, z' säed, — okoli Stutgarta: Höret me an, a Bauer ischt zum Sää naus gange ufs Feld, — okoli Donauwertha: A Söma ischt ausganga, seim Söma osz'werfa, — okoli Bavarskiga Gmunta: Hairet zua, gukket, es gäht a Säemann aus, zum säan, — okoli Würzburga: Hör a mol, as is a Sämö ausganga, za säa, — okoli Norimberka: Höirt zou, segt, es is a Bauer ausganga z' säa, — okoli Eichstädtä: Itza schau, a Baur is zum sän ganga, — okoli Mnihova: Lossts eng sogng, a moi is a Bauer aufs Sah'n nausganga, — okoli Briksena u Tirolih: Da hearts a mal zue, as ischt a mal a Bauer ze san aussigangn. Kdo je te nemške možake razumel, ali iz njih besed posnel, da so vsi vsi hotli ravno to rêci, kar se v vesoljno-nemškem književnim jeziku pravi: „Höret! es ging einmal ein Saemann aus um zu säen“.

Če so po tem živim dokazu zamogli Nemci edini književni jezik dospeti, vunder sedaj nobeden pameten človek ne bo več dvomil nad mogočostjo ediniga slovanskiga jezika, in nobeden pameten Nemec se ne bo norčeval nad nerazumnostjo Slovanov med sabo, ako sliši imenovane nemške možake tako nemško govoriti, da gotovo eden družiga ne razume.

Pristavimo v primero ravno tiste nemške besede v ne-ktore slovanske narečja po izvornih spisih sv. pisma, ter prašamo: ali ne bo Slovan Slovana desetkrat lože razumel? Slovenec pravi: „Pole! izide nek sejavec sejat“, — v ilirskim „Eto! izajde koj sije sijati“, — v starim slovenskim „Izide sejaj sejati semene svoega“, — v poljskim „Oto! wside rozciwca, abi rozciwcal“, — v českim „Ay! wyssel rozsecvac, aby rozsyval“, — v ruskim „Se izide sejaj, da sjati.“

Naj sodi sedaj, komur je za resnico mar! Moj namen v tem spisu je bil le dokazati, da v slovanskih narečjih je veliko veliko bližniši pot do edinosti književniga jezika, kakor je v nemškem jeziku bila, in da zavaljo tega so Hanoveranci Hanoveranci, Bavarci Bavarci, Prusi Prusi, Tiroljci Austrianci itd. ostali, če lih imajo pangermanistični jezik!

Novičar iz slovanskih krajev.

Xp. Iz Vêrkovc pri Lutomeru. Odahnit se vtrudljivih opravil in znebit se za en čas mestne mégle, sim se podal na svojo ljubo domačijo, kjer je nek-daj moja zibelka stala, in kjer sim perve leta nedolžne mladosti kakor tiček vesel v kmetiškem življenju doveršil. O polnoči se vsedem v Celji na železnico; proti trém smo jo priderdrali v Rače. Ali od tod v Ptuj je priti, je bila velika težava, ker (mende zavolj deževniga vremena!) tistega vozá (omnibusa) tukaj ni bilo, ki bi ga mogel po storjeni pogodbi vlastnik gostivnice „beim Lamm“ iz Ptujega vselej tù sém postaviti, kadar železnica pride, da pelje popotnike naprej. Jez in moja

tovaršija smo tedaj mogli nehotež o tamni noči dolgo po blatu gaziti, dokler smo kmeta sprašali, ki se je nas usmilil, da nas je za drage denarje na kripo naložil in do Ptujega potegnil. Od tod sim jo memo Dornave, nekdanje krasne, sedaj pa zapušene grajsine, čez rodovitno, posebno s čebulo blagodarjeno polje, skozi mnoge gojzdiče in čez pridno obdelane doline memo Polensaka in Št. Tomaža v Lutomer vdaril, tisto dobro znano mestice, ki zavolj dobrega vina na svojih plodnih gorica h krog in krog slovi! Vesel dobro znanih lepih krajev, skozi ktere sim šel, mi je vunder serce vpadlo, ko vidim na tablah po vaséh le nemške napise. Ali me oči dražijo? — sim si mislil — ali sim zares v ptujih krajih v okrajni Ptujski? Na čisto slovenski zemlji ne najdeš popotnik ne sledú slovenskega iména, kakor da bi človeku, ki nemško ne zna, mogel vèssvet na poti zapret bil? Kaj bi nek naši Štajarski bratje na gornjem nemškem Štajarskem k temu rekli, ko bi se njim namest nemških slovenske iména na table zapisale! Dobrovoljin Slovenec pa misli, da mora to tako biti, ker se mu tako naredí, čeravno postava v teh potnih napisih drugač govori. Vunder da nikomur krivíce ne storim, moram že naprej reči, da take znamnja neravnopravnosti sim le v okrajni Ptujega zapazil — drugej nikodar. — Pridši domu k svoji predragi rodovini smo se med družimi pogovori začeli tudi pogovarjati od letašnje létine, ki se pa ni tako obnèsla, kakor so želeli. Rež in pšenica, poglavitni žiti ondašnjega kraja, ktere kmet na prodaj pelje, ste komaj toliko dale, česar se bo za séme in hišo potrebovalo, ker v veliki in lepi slami je le malo zernja bilo; prodati ne bojo kmetje teh žit nič mogli, zato tožijo, da jim bo za plačevanje davkov in družih davšin denara manjkalo, ker ječmena, ovsa in prosa se prideluje v teh krajih celò celò malo. Vès up so stavili pozneje na ajdo, ki je manj premožnim kmetam nar večí pomoček za živež, — ali tudi ta je zavolj dežja ob času cvetja in zavolj vetrov ob času zorenja le srednje donesla in tukaj tako imenovano suno dala. Bčele niso mogle biti pridne. Turšica se je scer dobro obnesla, ali kaj? ker je tukaj premalo sadijo, dasiravno je kraj za-njo. Krompir je srednje rodil, dosto je tudi gnjilega. Repa in zelje obetate precej dobro. Za živino je klaje in slame obilo. Predivo in konoplje bo dalo našim pridnim Slovenkam čez zimo dovelj dela. Sadja je na kupe, posebno češpelj, — škoda le, da se jih preveč v slivovicu spi je, ki dušo in truplo mori. Z veseljem sim tudi ogledoval mlade drevesica, ki mi jih moj prijatelj jako pridno oskerbuje. Hvala mu! Veliko veliko slaběji od sadja pa je obetala terta v imenitnih Lutomerskih in Radgonskih gorica h; pričakuje se vina komaj srednjo mero in srednje dobrote, ker sta smod in pikec grojzdju zlo škodovala; po pičlim pridelku vina pa odpade nekterim vinčarjem nar večí pripomoč, ker s tem, kar iz vina skupijo, plačujejo svoje dolžnosti. Kar vtiče žirnico iz našega hrastovja (ker imamo vunder še nekaj hrastja), se je letos dobro obnesla, ker je bilo želoda dovelj. Spomina vredne so lepe in izvirne domače pesmice, ki jih tù slišiš od mladih deklic prepevati, ko želod in ježice nabirajo, da se razlega po celem gaju krog in krog — kakor tudi mile pesmi, s kterimi terice zjutra za belega dné svoje delo pričnejo, Bogú čast in hvalo prepevaje. Gospodje po deželi, učeniki, duhovni in svetni! ohraníte in gojíte te prelepe domorodne navade veselega petja, ki je jako krasen običaj slovenskega ljudstva! (Konec sledi).

Iz Frauha jma na Štajarskem na den vsih svet. F. D. Naznanim Vam, kako veselo so možnarji in samokresi po Frauha jmskih vinogradih o tergatvi pokali memo lanske jeseni, ko je vsak svoje pute tiho pobral in žalostno shranil. Ko bi bile dale, kakor lani, bi se bila mogla marsikaka vinska gora v gojzdpreme-

niti; ali hvala Bogu! kjer je bil lani en štertinja k, jih je bilo letos 4 do 5; verh tega pa bo vino tudi še prav dobro, ker je lepo sozorelo. Ali se bojo pač pijančki kaj zmodrili in Božji dar bolj po meri vživali? Bog daj!

*Iz Dvora na Koroškem *).* Obilno dežovje je zabranovalo, da turšica ni mogla o pravem času prizoriti, kar je tudi jesensko setvo celò dozda j zakasnilo; čuje se, da so morali gorjanci celò belo žito nezrelo požeti in z njiv znositi, da so si tako mogli zimsko setvo oskerbeti. Veliko je zavolj tega pri nas nadloge. — Poverh tega je še po celem Rožu slana hajdo posmodila, da še tù in tam plev ne bo. Rožani bojo tedaj mógli do prihodnje žetve pri pičlem živeti; zakaj stari prigovor: „da je Rož le tedaj, kader hajda zdaja „Rosenthal“, če jo pa slana vzeme, je „María Elend“, se tudi letos ni zlagal. — V Št. Jakopški fari je bila 10. avgusta t. l. spet nova maša, in po tem takem je ta fara svojemu občeljubljenemu g. knezo-škofu Adalbertu za delo u Gospodovi vinograd že 20. duhovnika izročila. 12. dan tega mesca so duhovski starašina imenovane fare, visoko častiti g. Jožef Sarajnik **), sedanji fajmošter v Hodišah (in od 12. t. m. duhovski svetovavec), kakor Slovenci pravimo, drugo novo mašo peli; pri kateri slovesnosti se je obilo število ljudstva iz vsih krajev sošlo; tudi je tega še prav čverstega jubilanta več Kerških g. korarjev s svojo pritomnostjo počastilo, in narmlajši izmed vsih, prečestiti g. Ivan Rabič je poslušavcem o tej slovesnosti ko pridgar s svojim ganljivim govorom prav globoko v serce segel,

Ganljivo nemško pesem v ta veseli spomin je zložil pridigar pri stolni cerkvi v Celovcu g. Friderik Haderer, in kronografikon, ki na čelu ove pesmi stoji, je nam popolnoma iz serca vzet, takole se glasi:

EXVLTATE AMICI
IN IVBILATIONE PATRIS VESTRI
IOSEPHI SEREINIG
SACERDOTIS QVINQVAGENARII ***).

Vesel za nas Rožane je bil pa tudi 17. oktober, ko so g. Ivan Sumper, verli in znani Slovenec, pri malej cerkvi Sv. Štefana pod goró, pod jasnim nebom novo mašo peli. Ljudstva je bilo pri letej slovesnosti kakor listja in trave; še na drevju si med pridigo poslušavce viseti vidil. Pri tej priložnosti se je na domu novega mašnika moglo slovensko serce u zboru nar iskrenejših Slovencev veselja popolnoma napiti; razlegale so se namreč mnogoverstne slovanske pesmi; le škoda, da naš prečestiti slovenski Oče niso mogli priti.

Iz Senošeč. 12. dan tega mesca t. l. se bo po nasvetu Miroslava Vilhar-ja v Sežani mnogo posestnikov zbralo. Njih namen je Kraško kmetijsko družbo ustanoviti, ki se bo zastran obdelovanja Krasa posvetovala. Nadjamo se, de bodo Krašovci to reč krepko podpirali.

Iz Ljubljane. Pretekli teden smo mnogo govoríc čuli o novih rečéh za Ljubljano. Govorilo se je in tudi brali smo v Zagrebškem časopisu „Südslav. Zeitung“, da ima licej iz Zagreba, ker je ondi premalo učencov, v Ljubljano priti, v Zagrebu le višji gimnazij ostati; reči moramo, da ne vémo, kaj je po sedanji šolski osnovi licej (liceum)? ker so nam le gimnazia, modrosloviša (filos. Facultaeten) in

*) Priloženi gold. za »živinozdravništvo« smo prejeli.

Vred.

**) Jože Sarajnik so rojeni pri Mikelnu u Zlatnah 20. oktobra 1775, in so bili 29. septembra 1801 duhovnik posvečeni; rojeni so ravno u tisti hiši, iz ktere se, kakor se še dan današnji pripoveduje, grozovitni Turki u letu 1478 mlado in lepo gospodinjo u Carigrad opeljali, ktera se je še le o 10 letih, celò spreoblečena, k svojimu možu verniti mogla.

Pisatelj.

***) Veselite se prijatli o veselici svojega očeta Jožefa Sarajnika, duhovnika skozi 50 let.

vseučeliša (popolne in polovinske) znane; — govori se dalje, da tudi c. k. deželno računstvo za Horvaško in Slavonsko ima iz Zagreba, in Koroško iz Celjovca v Ljubljano priti; — c. k. deželna sodija v Novomestu ima jenjati in za celo deželo ena v Ljubljani biti; — eni celo pripovedujejo, da, ker se imajo manjši dežele pod eno deželno poglavarstvo zediniti, bo v Ljubljani kakor v Celjovcu samostojno deželno poglavarstvo jenjalo in obé pridete v Gradec za Štajarsko, Krajnsko in Koroško, kakor je že nekdaž bilo; — drugi pa pravijo, da pride general konjaništva grof Schlick v Ljubljano za civilniga in vojaškiga poglavarja. Ali je na vsem tem trohica resnice ali ne, ne vémo; prodamo, kakor smo kupili. — To pa je gotovo, da so pretekli teden 3 frančiskani iz Rima skozi Ljubljano na Nemško šli, ktere je vse gledalo, zato ker so popolnoma bôsonogi bili; so bili pa ti gospodje tistiga noviga reda, ki hoče še ojestrejši postave za ta red vpeljati, kakor jih je početnik Frančiskanskiga reda, sv. Frančišk sam, osnoval!! — Za gotovo zvemo, da je rajnki gosp. fajmošter Vertovec, kteriga je Bog tudi z lepim premoženjem blagodaril, razun tega, kar je svoji veliki žlahti, svoji družini in sosedam zapustil, tudi mnogo milodarov za druge blage namene sporočil, kakor: siromašnici Št. Vidški 200 gold., siromašnici Samariški 200 gold., siromašnici Vipavski in Planinski, kjer je za kaplana bil, vsaki po 100 gold., Št. Vidški soseski za zidanje potrebniga farovža nekoliko poslopja in pa 1500 gold.; za gluhotnišnico v Gorici 500 gold., za Alojzevše v Ljubljani 500 gold., 1000 gold. za milovšino pod imenom „Matija Vertovcova milovšina za nesrečnike“, od ktere ima po nasvetu fajmoštra in milošnih mož zadnji mesec vsaciga leta letni činžni znesek 50 gold. županijski odbor med 2 nesrečnika ondašnje fare, vsacimu po 25 gold. razdeliti; med take nesrečnike se ima šteti kak manj premožin kmet, ki si je roko ali nogo zlomil ali ki ga je kak voz scer zlo poškodoval, ali kterimu je živina pocepala, — kteriga dolgo terpeča bolezin tare, — kteriga je toča posebno hudo poškodovala itd., — ali uboga mlada vdova ali vdovec z 2, 3 ali še z več majhnimi otroci; vselej pa smé le pošten človek lepe obnaše podarjen biti, nikdar nelenuh, kvartopirc, pijanc, zapravljive ali scer malopriden človek. Pred delitvo te milovšine se ima vselej ta odstavek Vertovcove oporoke v županijskim odboru v slovenskim jeziku predbrati. Za maše v Šent-Vidški cerkvi je oporočil 450 gold., in ako bi njegov vesoljni dedič brez postavnih moških naslednikov umreti utegnil, bo spadlo k Št. Vidskemu farovžu in imenovani milovšini za nesrečnike še marsiktera lepa reč. Tako je naklonil blagi rajnki mož svoji žlahti lepo zapuščino, ubozim in cerkvi lepo pomoč v gotovim denarju za vedne čase, vsim slovenskim deželam pa svojo bugato vednost v svojih neprecenljivih spisih — v duševni in svetni blagor domovini, ktere zvest sin je do poslednjiga dihljeja bil. Takimu možu zamore pač zemljica lahka biti! — Po neprenehanim deževanju več dni zaporedoma slišimo od velike škode silnih povodinj, ki jih je, zlasti Sava, napravila; vidijo se po nji raztergane poslopja, hlevi s živino itd. plavati; na Gorenskem je skoraj vse moste poderla, pri fužinah Ruartovih na Savi, kakor pravijo za 50,000 gold. škode naredila; v Krajnju je velikimu Savskemu mostu 5 kobilj (johov) odtergala in tudi mlin nekoliko poškodovala; Ljubljansko močirje je po Ljubljanci jezeru enako, v veliko škodo ondašnjim prebivavcam. — Gosp. Andrej Fleischmann, pooblasteni učitelj botanike, je naznanil, da bo začel svoj nauk iz rastlinstva 8. dan t. m. ob štirih popoldne v učilnici 8. gimnazialniga razreda; vsak, kterimu je za to koristno ved-

nost mar, se zna tega uka vdeležiti, v kterim nauku se g. Fleischmann tako dobro obnaša, da mu je c. k. ministerstvo za djanje lanskiga leta svojo zadovoljnost na znanje dalo. — V Ljubljanskim gledišu se kaže sedaj tisti sloveči angleški paglovček, ki 19 (?) let star in scer lepo izrašen je le 26 palcov velik; potuje po svetu, igra v glediših, in njegov najemnik bo po njem obogatel, ker vsak rad dvajsetico da, nenavadniga pertlikovca viditi, ki se imenuje admiral Tom Pouce (admiral Tomaž Pavček).

Novičar iz mnogih krajev.

Cesarja pričakujejo 5. t. m. na Dunaj domú; slisi se, da v spomin svojiga toliko serčniga sprejema v Galiciji bo mnogim politiskim jetnikom prizanesel. — Bankovci po 5 gold. starejši 4. obliki bojo spremenjeni z novimi 5. oblike; stari bojo do konca avgusta 1852 nazaj potegnjeni. — Banka je naznanila v poslednjim dokazu, da ima sreberniga denarja in srebernine za 43 milionov in 2858 gold. 34³/₄ kraje.; bankovcev pa je med ljudstvom za 225 milionov in 789.681 gold. — 25 centov srebrá je prišlo te dni iz Ogerskih rudnikov v Dunajsko kovavnico. — Po ministerskim razjasnilu se zamorejo kolekture za fajmoštre in šole tudi odkupljivim davšinam prišteti, kar bojo deželne poglavarstva v kratkim naznanje dale. — Žebčarstvo se bo popravilo s tem, da namest ptujih žebcev, ki niso domači živinoreji primerni, se bo le posebno lepa in dobra domača živina jemala. — V Bielavi (na Rusovskim Poljskim) ima nek kerčmar vola, od kteriga vsak dan mali bokal mleka namolze (?). — Okoli Hrenovca na Marskim razsaja huda kuga med gosmi, racami in perutnino sploh, po kteri nanagloma poginejo. — Tergatev se je po Ogerskim in Horvaškim, pa tudi po Štajarskim, čeravno ne posebno dobro, vunder bolje obnesla, kakor je obetala. — Na Angleškem se zdaj skoraj od nič družiga ne govori kakor od Košuta, kteriga povsod z nepopisljivimi slovesnostmi sprejemajo. — Predsednik Napoleon si je po dolgem premišljevanju izvolil nove ministre, ktere pa sploh njegove kimovce imenujejo, s kterimi misli zmago zoper narodni zbor dobiti, če se ne bo goljufal. — V Parizu je rodila neka mati 31. otroka; — 17 jih živi. — V Petrogradu so zapazili nov naklep punta med plemenitniki, ki so vstajo za prihodnjo zimo napravljali; veliko imenitnih ljudi so zaperli. — Mnoge škofije naberajo pripomočke za Afrikanske misionarje. — V Hildhejmski škofiji na Nemškem bojo 3 frančiskani napravili nov samostan, ki bojo še veliko ojestrejši živeli od sedanjih frančiskanov, pa se s cerkvenimi opravili malo pečali; le o sili bojo pri kerstu pomagali. Dva frančiskana sta se za to novo napravo v Rimu skoraj celo leto poganjala, in poslednjič po silnim tišanju sta vunder dovoljenje dobila; ravno o njunim odhodu je pristopil k njima tudi nek malar, Kuchler po imenu, iz Kopenhagna. Kakor se sliši, ne bosta veliko tovaršev nabrala.

Pervi pogoj šole zboljšati.

Kolk' že čez ljudskih šol uspeh tožilo,
In še pravično toži se, je znano;
Pa s tožbami ne bo jim pomagano,
Dokler kaj v zboljšanje ne bo se strilo.

Kdo li ne vé, de polje bo rodilo
Po tem, alj bolj' alj slabje obdelvano;
Pa delo tud' po tem ko plačevano,
Bo bolj' alj slabji delavce dobilo.

Možjé naj zvédeni bi se vbijali
Vse svoje dni z otroci, pa stradali!
Kaj ménite, de so na glavo pali?

Dokler z učnino se bo skopovalo,
In uk tlačanam le prepúševalo,
Bo, koljkor plača, délo tud' veljalo!

Rodoljubski.